ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ У СФЕРІ ІТ

Нерсесян Д.А., Цуркіна О.М.
Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. Коробкіна Т.В.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки,14, каф. філософії, т. (057) 702-14-65)

The article addresses the issue of the existence of gender stereotypes in Ukrainian IT, and whether there is a difference in work in IT for men and women. Why more men than women work in IT? Legislative regulation of gender equality in the labor market of Ukraine is considered, the phenomenon of gender is analyzed (in) equality in the labor market in general and in the field of information technology (IT) in particular. The factors of low level of women's involvement in the labor market in the field of IT are highlighted. Features of gender segregation in the field of information technology in Ukraine. The article used the results of research, mainly foreign, as well as the results of the DOU survey.

Не зважаючи на те, що Україна упевнено рухається в напрямку Європи, гендерні питання все ще гостро відкликаються у свідомості українського суспільства.

Не важко помітити, що гендерне питання торкається майже всіх аспектів людського життя. Ще з малечку нам прививають поняття про те, що існують професії в яких людина певної статті має мізерні шанси проявити себе, бо це "суто жіноча", або "суто чоловіча" професія. Така ситуація істотно впливає на самооцінку жіночої статі та на їх прагнення до розвитку технічному напрямку. Суттєвий внесок також вносять культурні особливості країни.

Гендерні стереотипи нерідко грають ключову роль при виборі людиною професії, сфери діяльності. Такі упередження впливають у тому числі і на вибір людиною спеціальності під час вступу до вишу. Існує думка що технічні спеціальності суто для чоловіків і дівчаткам там робити нема чого. І статистика це підтверджує. Незважаючи на розвиток ІТ-індустрії, частка жінок в персоналі ІТ-компаній і на Заході, і в Україні залишається досить скромною. Серед співробітників Apple, eBay, Facebook, Google, Linkedin, Twitter, Yahoo жінки складають 30-40% всього штату і в середньому 15-20% технічних фахівців.

Чому так відбувається? Можливо, жінки мають менші здібності в сфері математики генетично? Або більш орієнтовані на сім'ю? А може бути, на рішення вибрати ІТ як сферу навчання і роботи впливають гендерні стереотипи?

ІТ-сфера залишається однією з найбільших областей виробництва, де частка жінок продовжує залишатися досить низькою. На сьогодні більшість великих міжнародних компаній усвідомлюють необхідність

досягнення гендерного балансу серед найманих працівників. За данними досліджень кожен п'ятий StartUp проект курується жінкою, і ця тенденція лице зростає. Проте попри позитивні заходи на залучення жінок в IT-ринок впливають чинники, які відтворюють гендерну сегрегацію в цій сфері.

Безсумнівно це зумовлено тим, що при виборі професії жінкам легше обрати напрямок, у якому вони не підлягати осудливим твердженням та стереотипам щодо обраного напряму. Та навіть у випадку якщо дівчина закінчила технічну спеціальність існує велика вірогідність того, що вона перевчиться на більш «жіночу» професію.

За данними опитувань, серед українських студентів вузів за спеціальностями IT та інженерія жінки складають менше 25%. Такий нерівномірний розподіл характерний і для інших країн. Наприклад, в США в останні роки частка жінок серед студентів напряму computer science становить 15 – 20% – результат зниження з 35 – 40% в 80-х роках. Серед працюючих в IT жінок технічна освіта є у 57%, серед чоловіків – у 79%. Серед чоловіків також більше людей без вищої освіти – це може бути наслідком більшої частки опитаних у віці до 21 року, які можуть ще продовжувати вчитися.

Чому жінки приходять в IT? На це впливають багато чинників. Ось деякі з них. Вибір залежить від вибору посади. Якщо жінка займає посаду розробника, то найпершим фактором вибору роботи є зацікавленість у новітніх технологіях. Як жінки, так і чоловіки велику перевагу у виборі роботи надають великій заробітній платні. Проте не вірно буде сказати що жінки вибирають напрям лише із меркантильних міркувань. Важливим фактором є робота закордоном та перспективний розвиток у майбутньому. Але є і відсоток випадкового вибору професії, але у більшості випадків такий показник зазначають спеціалісти не технічних спеціалізацій. Проте варто відзначити, що жінок займаючих не технічні посади у декілька разів більше ніж жінок-розробників.

Таким чином, можна виділити основні чинники гендерного дисбалансу в українському IT: частка жінок, які отримують технічну освіту, досить низька, що впливає на стереотипи і нижчу впевненість дівчат в своїх знаннях. А також те, що зосередженості жінок на роботі може заважати потребі приділяти більше часу сім'ї. Результати опитування показують, що ця потреба частково є переконанням, а не реальністю. Важливо відзначити нерівномірний розподіл домашніх обов'язків і нижчу впевненість жінок у своєму професійному рівні, незалежно від досвіду роботи.

Перелік посилань

1. Український IT-простір і жінки: хто, де і скільки. [Электронный ресурс]

2. Женщины в IT: портрет, планы, мотивация. [Электронный ресурс]